

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ПРОЄКТ
ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ**

Публічне управління та адміністрування

*Третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
ступеня вищої освіти доктор філософії*

за спеціальністю **281 Публічне управління та адміністрування**
галузь знань **28 Публічне управління та адміністрування**

Кваліфікація: **доктор філософії з публічного управління та
адміністрування**

Полтава, 2023 р.

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою з розроблення освітньої програми у складі:

1. ЛОЗИНСЬКА Тамара, доктор наук з державного управління, професор.
2. ДОРОФЄЄВ Олександр, доктор економічних наук, професор.
3. МИРНА Ольга, кандидат економічних наук, доцент.
4. ЧЕРЧАТИЙ Олександр, кандидат наук з державного управління, доцент, директор Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Полтавській області.
5. ЯКОВЛЄВА Оксана, здобувач вищої освіти за освітньо-професійною програмою Публічне управління та адміністрування третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування.

Рецензії / відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

ЛОПУШИНСЬКИЙ Іван, доктор наук з державного управління, професор, заслужений працівник освіти України, в.о. завідувача кафедри публічного управління та адміністрування Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу.

МАЛИШ Наталія, доктор наук з державного управління, професор, професор Києво-Могилянської школи врядування.

АФОНІН Едуард, доктор соціологічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, професор кафедри публічної політики Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ВНЕСЕНО

Кафедрою публічного управління та адміністрування
Протокол № 5 від 10 жовтня 2023 р.

1. Профіль освітньо-наукової програми зі спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Полтавський державний аграрний університет, навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій, кафедра публічного управління та адміністрування
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти доктор філософії
Офіційна назва освітньо-наукової програми	Публічне управління та адміністрування
Тип диплому та обсяг освітньо-наукової програми	Диплом доктора філософії, одиничний. 60 кредитів ЄКТС (освітня складова), термін навчання 4 навчальних роки.
Форми навчання	Інституційна (очна (денна), заочна)
Наявність акредитації	Упроваджується з 21 березня 2023 р. (умовна (відкладена). Додаток до протоколу № 4 (33) від 21.03.2023 (умовна (відкладена) акредитація освітніх програм відповідно до Постанови КМУ від 16.03.2022 р. № 295). Номер АС 0502/АС-23, ID Програми в ЄДЕБО 47625.
Цикл/рівень	НРК – 8 рівень, EQF-LLL – 8 рівень, QF-EHEA – третій.
Передумови	Наявність ступеня спеціаліста або магістра
Мова(и) викладання	Державна
Термін дії освітньо-наукової програми	На термін дії сертифікату про акредитацію освітньої програми
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-наукової програми	https://www.pdaa.edu.ua/content/osvitni-programy
2 – Мета освітньо-наукової програми	
Підготовка фахівців вищого рівня кваліфікації та формування у них сукупності компетентностей, спрямованих на забезпечення здатності щодо формулювання і розв'язання комплексних наукових й практичних проблем публічного управління та адміністрування, організації та здійснення науково-дослідної, науково-педагогічної, управлінської та адміністративної діяльності.	
3 - Характеристика освітньо-наукової програми	
Предметна область	Галузь знань – 28 Публічне управління та адміністрування. Спеціальність – 281 Публічне управління та адміністрування. <i>Об'єкти вивчення та/або діяльності:</i> організація проведення досліджень у сфері управління на загальнодержавному, регіональному, галузевому, місцевому рівнях та адміністративної діяльності в органах державної влади і органах місцевого самоврядування, установах, організаціях публічної сфери; методика викладання у закладах вищої освіти.

	<p><i>Цілі навчання:</i> підготовка, із використанням сучасних освітніх технологій і методів навчання, фахівців вищого рівня кваліфікації, здатних формулювати і розв'язувати комплексні наукові й практичні проблеми публічного управління та адміністрування, організувати та здійснювати науково-дослідну, освітню (на першому і другому рівнях вищої освіти) діяльність, управлінську та адміністративну діяльність.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> наукові концепції (теорії) публічного управління та адміністрування, управління на загальнодержавному, регіональному, галузевому, місцевому рівнях і управління та адміністрування у всіх сферах публічної діяльності.</p> <p><i>Методи, методики та технології</i> наукового пізнання, моніторингу, аналітичної обробки інформації та інтерпретації інформації, забезпечення вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень, електронного урядування.</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> інформаційно-аналітичні інструменти, системи підтримки прийняття та реалізації управлінських рішень, спеціальне програмне забезпечення.</p>
<p>Орієнтація освітньо-наукової програми</p>	<p>Освітньо-наукова академічна.</p> <p>Освітньо-наукова програма базується на загальноприйнятих положеннях та результатах сучасних вітчизняних і зарубіжних наукових досліджень із публічного управління та адміністрування.</p>
<p>Основний фокус освітньо-наукової програми</p>	<p>Загальна освіта в галузі публічного управління та адміністрування.</p> <p>Спрямованість на формування у здобувачів компетентностей щодо здійснення наукового пошуку, обґрунтування нових наукових результатів і пропозицій прикладного характеру для удосконалення публічного управління, управління науковими проектами і програмами, здійснення науково-педагогічної діяльності із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій.</p> <p>Ключові слова: теорія публічного управління, публічне управління, публічне адміністрування, методологія наукового дослідження, інформаційно-аналітичне забезпечення, методика викладання у закладах вищої освіти.</p>
<p>Особливості освітньо-наукової програми</p>	<p>Особливістю програми є її орієнтація на сучасну модель вищої освіти, а саме – забезпечення міждисциплінарності та урахування новітніх змін і тенденцій у публічному управлінні та адмініструванні.</p> <p>Тісна співпраця з органами публічного управління та громадськими організаціями регіону дозволяє об'єктивізувати проблеми публічного управління, визначити предметні сфери дослідження, актуальні для соціально-економічної системи регіону, освоювати сучасні технології публічного управління та проводити наукові дослідження з використанням баз даних органів публічної влади (органів місцевого самоврядування, місцевих державних адміністрацій, територіальних підрозділів центральних органів виконавчої влади, громадських організацій), комунальних і державних</p>

	<p>підприємств.</p> <p>Написання тез, статей, презентації результатів проведених досліджень, пропозиції щодо удосконалення публічного управління та захист дисертації на здобуття наукового ступеню доктора філософії публічного управління та адміністрування здійснюється згідно чинних нормативно-правових вимог.</p>
<p>4 – Придатність випусників до працевлаштування та подальшого навчання</p>	
<p>Придатність до працевлаштування</p>	<p>Випускники можуть виконувати професійні роботи відповідно до Класифікації видів економічної діяльності КВЕД-2010/2019 у сферах: Державне управління й оборона, обов'язкове соціальне страхування; Освіта, Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги; Надання інших видів послуг (секція O, розділ 84; секція P, розділ 85; секція Q, розділ 88; секція S, розділ 94).</p> <p>Випускники можуть працювати на посадах за професіями, які визначені Національним класифікатором України «Класифікатор професій ДК 003:2010»:</p> <p>2310 Викладачі університетів та вищих навчальних закладів; 2310.1 Професори та доценти; 2310.2 Інші викладачі університетів та вищих навчальних закладів; 2320 Викладачі середніх навчальних закладів; 2351 Професіонали в галузі методів навчання; 2351.1 Наукові співробітники (методи навчання); 2351.2 Інші професіонали в галузі методів навчання; 2352 Інспектори навчальних закладів; 2359 Інші професіонали в галузі навчання; 2359.1 Інші наукові співробітники в галузі навчання; 2412.1 Наукові співробітники (праця, зайнятість); 2446.1 Наукові співробітники (соціальний захист населення); 2359.2 Інші професіонали в галузі навчання.</p>
<p>Подальше навчання Академічні права випусників</p>	<p>Можливість навчання за програми: НРК – 8 рівень, EQF-LLL – 8 рівень, QF-EHEA третій цикл.</p> <p>Здобуття наукового ступеня доктора наук та додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих.</p>
<p>5 – Викладання та оцінювання</p>	
<p>Викладання та навчання</p>	<p>Викладання здійснюється на засадах індивідуалізованого студентоцентричного навчання, проблемно-орієнтованого навчання, навчання через практику, навчання з допомогою електронного ресурсу, навчання на основі досліджень, самонавчання.</p>
<p>Оцінювання</p>	<p>Поточне оцінювання (на семінарських, практичних, лабораторних заняттях): усне або письмове опитування, перевірка виконання практичних завдань або звітів про лабораторні роботи, перевірка виконання завдань самостійної роботи, тестування, захист презентації, написання анотації, підготовка тез, участь у дискусіях тощо.</p> <p>Підсумковий контроль: семестровий – екзамен або залік (диференційований залік), та атестація здобувачів вищої</p>

	<p>освіти – публічний захист дисертації на здобуття наукового ступеню доктора філософії публічного управління та адміністрування.</p> <p>Оцінювання наукової діяльності здійснюється на основі виконання індивідуального плану наукової роботи (що є частиною індивідуального плану виконання освітньо-наукової програми підготовки здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії) за кількісними і якісними показниками, які характеризують підготовку наукових праць, участь у конференціях, підготовку окремих частин дисертації тощо в розрізі півріч та навчальних років.</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність ідентифікувати комплексні проблеми в галузі публічного управління та адміністрування, у тому числі в дослідницько-інноваційній діяльності, та пропонувати підходи до їх розв'язання, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або практики публічного управління та адміністрування.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК01. Здатність до формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.</p> <p>ЗК02. Здатність переосмислювати наявне та створювати нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі соціальні, наукові, культурні, етичні та інші проблеми.</p> <p>ЗК03. Здатність ініціювати дослідницько-інноваційні проекти та автономно працювати під час їх реалізації.</p> <p>ЗК04. Здатність презентувати результати досліджень на всіх рівнях українською та однією з іноземних мов європейського простору.</p> <p>ЗК05. Здатність налагоджувати наукову взаємодію, співробітництво.</p>
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	<p><i>Компетентності, визначені внутрішнім стандартом</i></p> <p>ФК01. Здатність до оволодіння та розвитку методології наукової, педагогічної та управлінської діяльності.</p> <p>ФК02. Здатність науково обґрунтовувати, розробляти та здійснювати експертизу нормативно-правових актів, аналітичних довідок, пропозицій, доповідей.</p> <p>ФК03. Здатність забезпечувати належний рівень якості наукових/науково-методичних продуктів, послуг чи процесів.</p> <p>ФК04. Здатність визначати, науково обґрунтовувати та критично оцінювати стратегічні напрями розвитку на загальнодержавному, регіональному, місцевому та на рівні організації.</p> <p>ФК05. Здатність ініціювати, організовувати та керувати інноваційними проектами на різних рівнях публічного управління та адміністрування.</p> <p>ФК06. Здатність планувати й організовувати роботу дослідницьких колективів з вирішення наукових і науково-освітніх завдань.</p> <p>ФК07. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення, в тому числі в конфліктних ситуаціях, а також з метою їх запобігання.</p>

	<p>ФК08. Здатність до розробки науково обґрунтованих рекомендацій щодо вдосконалення публічного управління та адміністрування.</p> <p><i>Компетентності, визначені ОП</i></p> <p>ФК09. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері публічного управління та адміністрування, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.</p> <p>ФК10. Здатність розробляти та проводити комунікативні заходи задля забезпечення громадської підтримки прийняття управлінських рішень на всіх рівнях публічного управління та адміністрування.</p> <p>ФК11. Здатність розробляти нові підходи та адаптувати кращі практики електронного урядування та електронної демократії до потреб сталого розвитку.</p> <p>ФК12. Здатність застосовувати, розробляти й удосконалювати сучасні технології, в тому числі адміністративно-управлінські, інформаційно-комунікаційні технології, в управлінській, адміністративній, науковій та освітній (педагогічній) діяльності.</p>
7 – Програмні результати навчання	
	<p><i>Програмні результати, визначені внутрішнім стандартом</i></p> <p>ПРН01. Знати наукові концепції (теорії), термінологію, історію розвитку та сучасний стан наукових знань, ідентифікувати теоретичні й практичні проблеми з публічного управління та адміністрування.</p> <p>ПРН02. Знати та дотримуватися основних засад академічної доброчесності у науковій і освітній (педагогічній) діяльності.</p> <p>ПРН03. Знати та уміти застосовувати загальні та спеціальні методи наукового пізнання, закони, закономірності та принципи управління для розв'язання проблем публічного управління та адміністрування.</p> <p>ПРН04. Уміти застосовувати сучасні інформаційні технології та інструменти в науковій, освітній (педагогічній) і професійній діяльності.</p> <p>ПРН05. Знати основні засади наукового менеджменту, управління науковими проектами, реєстрації прав інтелектуальної власності.</p> <p>ПРН06. Уміти визначати, оцінювати й обґрунтовувати пріоритетні напрями сталого розвитку на різних рівнях публічного управління та адміністрування.</p> <p>ПРН07. Уміти готувати проектні запити на фінансування наукових досліджень, розробляти програмні документи (стратегії, програми, концепції) виходячи із аналізу зарубіжного досвіду, оцінки правового і ресурсного забезпечення та добору адекватних механізмів розвитку публічного управління та адміністрування.</p> <p>ПРН08. Уміти адаптувати й застосовувати сучасні моделі/підходи до управління та адміністрування, а також міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації організаційних структур управління на різних рівнях публічного управління та адміністрування.</p>

	<p>ПРН09. Уміти отримувати науково-прикладні результати, які сприяють розв'язанню важливої теоретичної або прикладної проблеми в галузі публічного управління та адміністрування, що мають загальнонаціональне або світове значення.</p> <p><i>Програмні результати, визначені ОП</i></p> <p>ПРН10. Опанувати концептуальні та методологічні підходи з публічного управління та адміністрування з урахуванням міжпредметних зв'язків, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.</p> <p>ПРН11. Вільно презентувати та обговорювати результати досліджень, наукові та прикладні проблеми з публічного управління та адміністрування державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних українських та міжнародних наукових виданнях.</p> <p>ПРН12. Уміти розробляти нові підходи та адаптувати кращі практики електронного урядування та електронної демократії до потреб сталого розвитку.</p> <p>ПРН13. Уміти розробляти проекти законодавчих та нормативних актів, передбачаючи правові та соціально-економічні ризики та наслідки запроваджених правових норм.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації освітньо-наукової програми	
<p>Кадрове забезпечення</p>	<p>Розробники програми: доктор наук з державного управління, професор; доктор економічних наук, професор; кандидат економічних наук, доцент (штатні співробітники Полтавського державного аграрного університету); за участі роботодавця (директора Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Полтавській області, кандидата наук з державного управління, доцента) та здобувача вищої освіти за освітньо-науковою програмою Публічне управління та адміністрування третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування.</p> <p>Гарант освітньо-наукової програми: доктор наук з державного управління, професор.</p> <p>До реалізації програми залучаються науково-педагогічні працівники з науковими ступенями та/або вченими званнями, а також висококваліфіковані спеціалісти.</p> <p>З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники проходять підвищення кваліфікації: навчання за програмою підвищення кваліфікації, у тому числі участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо; стажування, зокрема за кордоном.</p>
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Матеріально-технічне забезпечення відповідає Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності і є достатнім для забезпечення якості освітнього процесу, зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> навчальні приміщення; комп'ютерні класи (лабораторії); спортивний зал, спортивні майданчики; бібліотека, читальний зал;

	<p>точки бездротового доступу до мережі Інтернет; мультимедійне обладнання; приміщення для науково-педагогічних працівників; гуртожитки; пункти харчування та ін.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення відповідає ліцензійним вимогам, має актуальний змістовий контент, базується на сучасних інформаційно-комунікаційних технологіях та включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> бібліотеку, читальний зал з достатнім фондом навчальної, наукової літератури та фахових періодичних видань; електронну бібліотеку ПДАУ: http://lib.pdau.edu.ua/; офіційний сайт ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/; віртуальне навчальне середовище; необмежений доступ до мережі Інтернет, точки бездротового доступу до мережі; корпоративну пошту; навчальні і робочі плани; графіки навчального процесу; комплекси навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін; програму практики; електронний ресурс, який містить навчально-методичні матеріали з обов'язкових та вибіркового компонентів освітньо-професійної програми; репозитарій ПДАУ та ін.
9 – Академічна мобільність	
Внутрішня кредитна мобільність	<p>На основі двосторонніх договорів між Полтавським державним аграрним університетом та закладами вищої освіти України.</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Забезпечується відповідно до підписаних міжнародних угод та меморандумів.</p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	<p>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти здійснюється на підставі Закону України «Про вищу освіту».</p>

2. Перелік компонентів освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів освітньо-наукової програми

	Компоненти освітньо-наукової програми	Кількість кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти освітньо-наукової програми			
ОК 1	Англійська мова академічного спрямування	7,0	залік, екзамен
ОК 2	Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях	3,0	залік
ОК 3	Інноваційна педагогічна діяльність	3,0	екзамен
ОК 4	Філософія науки	5,0	екзамен
ОК 5	Класичні та сучасні теорії публічного управління	6,0	екзамен
ОК 6	Методика викладання у закладах вищої освіти	6,0	залік, екзамен
ОК 7	Методологія та організація досліджень в сфері публічного управління та адміністрування	8,0	залік, екзамен
ОК 8	Управління проектами в публічній сфері	3,0	екзамен
ОК 9	Педагогічна практика	3,0	диф. залік
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		44,0	
Вибіркові компоненти освітньо-наукової програми			
Загальний обсяг вибірових компонентів		16,0	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		60,0	

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів здійснюється у формі публічного захисту дисертації.
Вимоги до дисертації на здобуття ступеня доктора філософії	<p>Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування, результати якого становлять оригінальний внесок в розвиток галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування.</p> <p>Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації.</p> <p>Дисертація має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти.</p> <p>Обсяг основного тексту дисертації становить 4,5-7 авторських аркуша – 108-169, оформлених відповідно до вимог, установлених МОН України.</p>
Документи, які отримує випускник на основі успішного проходження атестації	Документ встановленого зразка про присудження ступеня доктор філософії галузі знань Публічне управління та адміністрування спеціальності Публічне управління та адміністрування.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-наукової програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9
ЗК 01		•	•		•	•	•		•
ЗК 02		•		•	•		•		•
ЗК 03							•	•	
ЗК 04	•	•							
ЗК 05			•		•	•	•		•
ФК 01			•	•			•		•
ФК 02					•				
ФК 03							•		
ФК 04		•			•				
ФК 05							•	•	
ФК 06						•			•
ФК 07									•
ФК 08				•	•		•		
ФК 09					•		•		
ФК 10		•							
ФК 11		•			•				
ФК 12	•	•	•			•	•		•

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньо-наукової програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9
ПРН 01					•				
ПРН 02			•			•			•
ПРН 03				•			•		
ПРН 04		•				•			•
ПРН 05								•	
ПРН 06					•				
ПРН 07							•		
ПРН 08							•	•	
ПРН 09					•		•		
ПРН 10					•		•		
ПРН 11	•						•		
ПРН 12					•				
ПРН 13							•		

6. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У ПДАУ функціонує система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, з обов'язковим залученням до цього процесу представників роботодавців, здобувачів вищої освіти та інших стейкхолдерів;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників університету та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному сайті ПДАУ, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів вищої освіти, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективного системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
- 9) інших процедур і заходів.

7. Перелік нормативних документів, на яких базується стандарт вищої освіти

1. Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII в редакції від 06.06.2019. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення 01.11.2023).
2. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2016 р. № 600. (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 01.10.2019 р. № 1254) URL: http://edu-mns.org.ua/img/news/8635/NakMON_1254_19.pdf (дата звернення 01.11.2023).
3. Національний класифікатор України: Класифікатор професій ДК 003: 2010 зі змінами і доповненнями. URL: <https://buhgalter911.com/uk/spravochniki/klassifikatory/statisticheskie-klassifikatory/klasifikator-profesiy-kp-950586.html> (дата звернення 01.11.2023).
4. Національна рамка кваліфікацій, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341. URL:

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF> (дата звернення 01.11.2023).

5. Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF> (дата звернення 01.11.2023).

6. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / авт.-уклад.: В. М. Захарченко, С. А. Калашнікова, В. І. Луговий, А. В. Ставицький, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. 100 с.

7. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів. URL: <http://www.unideusto.org/tuningeu> (дата звернення 01.11.2023).

8. Стандарт вищої освіти Полтавської державної аграрної академії за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ступеня доктор філософії. URL: https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/6660/standartpuadoktorfilosofiyitytu_lka_0.pdf (дата звернення 01.11.2023).

9. Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/10012021polozhennyaproosvitniyprocespravlene.pdf> (дата звернення 01.11.2023).

10. Методичні рекомендації з розроблення освітньої (освітньо-професійної, освітньо-науково) програми III рівнів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті. URL: https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/metodychnirekoomendaciyizrozroblennyaosvitnoyiosvitno-profesiynoyiosvitno-naukovoyiprogramyi_0.pdf (дата звернення 01.11.2023).